

Brochis splendens - Rövidtestű páncélosharcsa

ELSŐ LEÍRÓJA:	Castelnaud, 1855
CSALÁD:	Callichthyidae
MÉRET:	8 cm
C°:	22-28
pH°:	5,5-8
Nk°:	0-20
HELYIGÉNY:	120 liter
VISELKEDÉS:	békés, csapatos
TÁPLÁLÉK:	mindenevő
TARTÓZKODIK?	alsó szint
ÉLETTARTAM:	10 év
TERM.VÉD.:	felméretlen

Brochis splendens
Rövidtestű páncélosharcsa
(Castelnaud, 1855)

TÉRKÉP (MAP); ELTERJEDÉSI TERÜLETE:

Brochis splendens – Rövidtestű páncélosharcsa elterjedési területe (Map)

TOVÁBBI KÉPEK:

Dél-Amerikában, Amazóniában fordul elő, azon belül is főleg Brazília valamint Peru és Ecuador területén. Gyakori hal.

Típuspéldánya a Rio Tocantinsból származik, emellett fellelhető a Rio Paraguai, Rio Ampiyacu, Rio Orosa, Rio Nanay és Rio Ucayali, illetőleg a Rio Napo vizeiben.

KÜLALAK ÉS JELLEGZETESSÉGEK LEÍRÁSA:

A Brochis-fajok már ránézésre is könnyen megkülönböztethetőek a legtöbb páncélosharcsától. Általános jellemzőjük a viszonylag nagy termet, magas és ívelt hát, erőteljes és tömzsi alkat, továbbá a kekes színezet. Emellett a hátúszójukban megtalálható sugarak számában is eltérnek: míg a legtöbb Corydoras-fajnak 7 hátúszósugara van, addig ez a Brochisoknál mindig 10 fölötti szám, a *Brochis splendens* esetében 10-12, rokon fajoknál 15-18 közötti általában.

A rövidtestű páncélosharcsa úszói általában áttetszőek, színtelenek. Oldalán a vértlemezek acélkék színűek, megfelelő megvilágításban egészen csillogóak, míg idős példányoknál sötétkékes szín lehet jellemző. A hasuk és hasoldaluk piszkosfehér-krémszínű, a fejtető és a hát pedig általában barna, néha egészen sötétes. Meglepő, hogy ivadékainak külleme drasztikusan eltér a kifejlett példányoktól! A fiatal *Brochis splendens*ek hátúszója vitorlaszerűen megnagyobbodott, csúcsa fekete, alapja narancsos, de kevés minta is előfordulhat rajta. Farkúszójuk általában néhány sötét sávot visel, a többi úszó is kissé narancsos beütésű. Testük márványos rajzolatú, szürkés – piszkosfehér alapon sötétbarna és fekete színű, változatos mintázatot figyelhetünk meg rajtuk. Kopoltyúfedőjük viszont gyakran már ekkor acélkéken csillog. Fejlődésük során, az első néhány hónap alatt felveszik kifejlett kori kék színüket és hátúszójuk is visszafejlődik.

Jelenleg két tudományosan is elfogadott rokon fajt ismerünk, az óriás páncélosharcsát (*Brochis britskii*), mely nagyon hasonló megjelenésű, de akár 10-12 cm-re is megnőhet és jellemzően 15-16 hátúszósugarat visel. Rövid és lekerekített orra van, a legkerekebb fejformájú hármójuk közül. A másik faj a smaragd páncélosharcsa (*Brochis multiradiatus*), mely ugyancsak impozáns, közel 10 cm-es méretet ölt, viszont hosszán megnyúlt orráról egyből felismerhető. Több leíratlan Brochis-faj is ismeretes, ilyen a CW034, CW035, CW132, CW136.

A CW034 Bolíviából, a Rio Negroból származik, és ismertetőjegyei a fejen megfigyelhető halvány foltok. A CW035 vele szimpatikusan (egyazon helyen) fordul elő, ő a *B. multiradiatus*ra emlékeztet. A CW132-ről csak kevés információ áll rendelkezésre, a Brazíliai Pantanal területén, *Corydoras pantanalensis*ekkel együtt szokták fogni. Nagyon hasonlít a rövidtestű páncélosharcsára, külső jegyekben alig különbözik – a legbiztosabban úgy azonosítható, ha ismert származási helye. Akváriumokban ritka, bár sikerült már tenyészteni. A CW136 is nagyon hasonlít a *Brochis splendens*re, de kizárólag DK-Peruban fordul elő. A frissen fogott halak egészen aranyfényűen csillognak, akváriumokban a *B. splendens*hez képest erősebb sárgás-narancsos hasi színezet jellemzi őket, illetve egy nagyon kicsit jobban megnyúlt orral bírnak.

TARTÁSA ÉS TENYÉSZTÉSE:

A Brochisok taxonómiája a 2000-es évek eleje óta vitatott. Bár morfológiájuk egyértelműen elkülöníti őket a Corydorasoktól, egyes szakértők nem tekintik őket önálló nemzetségnek. Többek között azzal indokolják ezt, mert a Brochis genuszt leválasztva a Corydoras nemzetség parafiletikussá válik (vagyis nem foglal magába minden fajt, ami egyazon a közös őstől származik). Ez egyúttal azt is mutatja, hogy a Brochisok evolúciósan viszonylag új fajoknak tekinthetőek. **Jelen pillanatban is hivatalosan e fajokat a Corydoras genusba sorolják!** Oldalunkon igyekszünk mindig lépést tartani a legaktuálisabb rendszerezéssel, ez esetben azonban eltérünk ettől, a következő okok miatt. A köznyelvben és az akvarista hobbiiban is általánosan elterjedt a Brochis név, és még a harcsák legnagyobb szakértői közül is nagyon sokan – akiknek szakvéleménye sokat nyom a latba ezen a szakterületen – visszautasítják, hogy

Corydoras néven említsek e három fajt. Továbbá várható, hogy a közeljövőben a Callichthyidae család, így a Corydoras nem is több, kisebb genusra legyen felbontva, s ebben az esetben a Brochisok is teljes értékű, önálló rangon megállják a helyüket, így praktikus okokból nem szokás őket a hobbiban – vélhetően átmeneti – Corydoras névre átsorolni. Jelenleg a páncélosharcsákat különböző leszármazási vonalakban különítik el, a Brochisoknak egy teljesen önálló leszármazási ága van, amit In8sc1 (lineage 8, sub clade 1) rövidítéssel jelölünk. Egyébként jól mutatja a rokonsági fokokat, hogy szintén a 8-as vonal külön alkládjába sorolják be például a *Corydoras pantanalensis*, *Corydoras sodalist*, *Corydoras latust*, stb., míg például a *Corydoras adolfoi* vagy *Corydoras paleatus* teljesen más vonalakba tartozik. Ez annyit jelent, hogy például a *Corydoras sodalis* közelebbi rokona a *Brochis splendens*nek, mint a *Corydoras adolfoinak*. (Így már könnyebben értelmezhető azon ichthyológusok véleménye, akik szerint a Brochis genus nem fogadható el önállóan.)

A rövidtestű páncélosharcsa széles elterjedési területű, és viszonylag szívós páncélosharcsa. Főleg a sekélyebb, iszapos aljzatú, esetleg lehullott falevelekkel fedett folyómedreket keresi, ahol nagy csapatokban él. Akváriumokban sem szabad 6 példánynál kevesebbet tartani belőlük, hiszen erősen szociális, csoportos állatok. Rendkívül békések, még a kisebb pontylazacokban sem tesznek kárt – nem szabad megjednünk a kb. 8 cm-es testnagyságuktól. Sokan kifejezetten sügérek mellé helyezik e halakat, ami nem feltétlenül bölcs döntés. Közepesebb és nem túl területvédő dél-amerikai sügérekkel (pl.: sajica sügér, Crenicichlák, stb.) jól együtt tartható, de nagytestű és viszonylag agresszív fajok mellé (pl.: jaguársügér) már nem célszerű őket behelyezni. Ellenben egy pontylazacos, törpesügéres társításban is tökéletesen megállják a helyüket.

Gondozásukhoz a legtöbb páncélosharcsa igényeinél valamelyest nagyobb akvárium szükségeltetik, legalább 120, de jobb, ha minimum 150 literbe kerülnek. Nagyon fontos, hogy csakis finom homokot töltsünk a medence aljára, melynek szemcséi nem élesek. Bajuszszálaik hamar megsérülnek az élesebb, nagyobb szemcséken, hiszen naphosszat az aljzaton keresgélnek táplálék után. Az ilyen sérüléseken a halak pillanatok alatt megfertőződnek baktériumokkal, melyek miatt elveszítik bajuszszálaikat és további súlyos problémákat okoznak. A Brochisok érzékenyek, ha bajszuk megfertőződik, lekopik! Egyéb berendezési tárgyak tekintetében ízlésünk szerint döntsünk, de hagyjunk némi szabad területet halainknak. Kedvelik a dúsan növényesített akváriumot – legalább a hátsó régiókba ültessünk például pár tő Echinodorust. A túlságosan finom növényeket kitúrhatják.

A vízminőségre nem kényesek (bár szaporításukhoz mindenképpen lágy víz szükségeltetik), gondozásukhoz a legtöbb csapvíz is megfelel, a középkemény vízben is még jól érzik magukat. Semleges kémhatás ideális, de az enyhén savas, sőt, a picit lúgos pH-t is elviselik. Hőmérséklet tekintetében a 24-26 °C hosszú távon is megfelelő nekik, ennél kicsit (néhány fokkal) alacsonyabb és magasabb hőmérséklet még nem problémás. Fejlett béllegzéssel rendelkeznek, ami azt jelenti, hogy ha az oldott oxigén koncentrációja lecsökken, a halak felúsznak a vízfelszínre légköri levegőt nyelni. Ezt tápcsatornájukon végigpréselik, és a bélfal gazdag érhálózatán oxigént vesznek fel. Ez biztosítja számukra, hogy a természetben is túléljenek az oxigénben szegényebb élőhelyeken is.

Etetésükre legmegfelelőbb az élő tubifex, hatalmas mennyiséget képesek belőle elfogyasztani. Ezt pótlandó / kiegészítendő kaphatnak grindált, televényférget, artémiát, élő és fagyasztott vörös szúnyoglárvát. Általában szívesen megeszik a szemcsékre porladó, páncélosharcsák számára készült táptablettákat is, de érdemes rendszeresen kiegészíteni étrendjüket. Semmiképp se tartsuk őket kizárólag maradékokon, gyakori téves nézet, hogy a páncélosharcsák csak „takarítóhalak”. Ők is teljes értékű

táplálást kívánnak.

A Brochis-fajok tenyésztése még viszonylag gyerekcipőben jár. A legtöbb sikert éppen a Brochis splendens esetében tudták eddig elérni, más fajokról alig 1-2 beszámoló, néhány véletlen ívásról szóló hír érkezett. Például a smaragd páncélosharcsát (*Brochis multiradiatus*) rendszeresen tenyésztene eddig kizárólag Pasaréti Gyulának sikerült, ami nemzetközi szinten is ragyogó eredmény! A Brochisoknál a nőstények testesebbek, nagyobb termetűek, mint a hímek. Tenyésztésük kulcsa, hogy sikerüljön kiváltani az ívási hajlandóságot. Ehhez több tényezőnek is együtt kell állnia. Etesük halainkat bőségesen, változatos élő eseléggel. A vízközt úszó eleség (pl.: daphnia, egyéb plankton, artémia) ugyanúgy fontos ilyenkor, mint a tubifex, vagyis ne tartsuk őket egyoldalú tubifex-kúrán. Érdemes elegendően tágas helyet biztosítani számukra. Ívathatóak kisebb csoportban (1-2 nőstény és 3-5 hím), de akár csapatban is kitehetőek. A hűvös és lágy víz használata egy nagyobb vízcsere során segíthet beindítani az ívást. A rövidtestű páncélosharcsáknál is megfigyelték a periódikus ívást: hónapokon át heti-kétheti rendszerességgel ívnak, majd utána nyugalmi periódust tartanak – ez összefüggésben van a természetes szaporodási időszakokkal. Az ikrák száma több száz is lehet, melyet üveglapra vagy úszónövények közé helyeznek el. Általában éjjel kerül sor az ikrarakásra. A lerakott ikrákat célszerű elvenni, keltetéshez a szülők medencéjéből vegyünk vizet, állítsunk be egy kis porlasztós szivacs szűrőt és egy automata fűtőt (a hirtelen lehűlés az ivadékokra végzetes lehet). Kb. 4 nap alatt kelnek ki a kishalak a sárgás, majd egyre sötétebben barnuló ikrákból. Indításukra használjunk frissen kelt sórákot, de ügyeljünk, hogy peteburok ne kerüljön az akváriumba, mert az elzárhatja az ivadékok bélcsatornáját. Később vágott tubifexel, grindállal neveljük őket. Körülbelül 1,5 hónapos korukban már kékes színt mutatnak jobbára, és még kell jellemzően legalább egy hónap, mire hátúszójuk is felveszi a kifejlett kori formáját.

A rövidtestű páncélosharcsa a leggyakoribb faj a Brochis nemzetségből, de még így is viszonylag ritkán kerül a hazai kereskedésekbe.

EGYÉB ELNEVEZÉSEK:

syn: *Callichthys splendens*, *Callichthys taiosh*, *Brochis dipterus*, *Corydoras semiscutatus*, *Brochis coeruleus*, *Chaenothorax bicarinatus*, *Chaenothorax eigenmanni*.

Eng: Blue catfish, Common Brochis, Emerald Catfish., Emerald Brochis, Green catfish, Shortbody catfish

Egyéb köznevei: Smaragdpantermalle, Vihermonni, Vihermonninen, Grüner Panzerwels, Smaragd-Panzerwels, Brochis común, Caracha, Shirui, Grön Pansarmal.

KATEGÓRIÁK:

[Akváriumi halak](#), [Harcsafélék](#)

KULCSSZAVAK:

[Akváriumi halak](#), [akvarisztika](#), [1855](#), [Harcsafélék](#), [Brochis splendens](#), [Callichthyidae](#), [Castelnaud](#), [Rövidtestű páncélosharcsa](#)

JELLEMZŐK:

[Amerika](#), [közepes méretű 5-10 cm](#), [átlátszó vízi](#), [közepesen áramló vízi](#), [lassan mozgó vízi](#), [közepesen aktív mozgású](#), [mindenevő](#), [átlagos növényzetigényű](#), [lassú mozgású](#), [Amazónia](#), [barna vízi](#), [Dél-amerika](#), [sárga vízi](#), [békés rajhal](#), [hosszú életű 6 év fölött](#), [Andok orsz.](#), [Kelet-Dél-Amerika](#), [Peru](#), [Ecuad.-Kol.](#), [féléllógos \(7.5-8 pH\)](#), [félsavas \(6-6.5 pH\)](#), [hőigényes \(25-30 °C\)](#), [savas \(6pH alatt\)](#), [alsó szint](#), [igenlágymvízi \(0-5°Nk\)](#), [lágymvízi \(5-10 Nk°\)](#), [közepes hőigényű \(20-25°C\)](#), [közepesen keményvízi \(10-15°Nk\)](#), [normálméretű akvárium \(100-200 literig\)](#), [keményvízi \(15-20 Nk°\)](#).

FELHASZNÁLT IRODALOM, FORRÁSOK:

____ Sepsi Péter: [Hazai akvaristák páncélosarcsa tenyészsikerei](#) Ian A. M. Fuller, Hans-Georg Evers: **Identifying Corydoradinae Catfish** Ian A. M. Fuller, Hans-Georg Evers: **Identifying Corydoradinae Catfish, Supplement 1** <https://www.seriouslyfish.com/species/corydoras-splendens/>
<https://www.practicalfishkeeping.co.uk/features/brochis-a-giant-among-dwarfs/>
https://www.scotcat.com/factsheets/brochis_splendens.htm
<https://www.scotcat.com/articles/article17.html> <https://www.l-welse.com/reviewpost/showproduct.php/product/449>

Írta: Liziczai Márk

Katalógusba került: 2008-06-03 09:01:16

Legutolsó frissítés: 2021-01-20 16:26:19

Katalógus ID: 4097

Oldal linkje: <https://akvaristalexikon.hu/akvariumi-halak/harcsafelek/brochis-splendens.html>

© Akvarista Lexikon - Minden jog fenntartva